

seznámení mj. s jeho právy a povinnostmi, a to způsobem přiměřeným rozumovým schopnostem chovance; viz komentář k uvedenému ustanovení.

Související ustanovení:

§ 3 – oprávnění zaměstnanců Vězeňské služby, § 4 – umístování chovanců, § 10 – návštěvy, § 17 odst. 2 písm. a) – povinnost podrobit se osobní prohlídce, § 35 – akutní krizové opatření, § 36 – omezovací prostředky

HLAVA VIII SPOLEČNÁ A ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

§ 38

Společná ustanovení o řízení

(1) Rozhodnutí vydané podle tohoto zákona se oznámí osobě, jíž se týká; v případě, že tento zákon proti takovému rozhodnutí připouští stížnost, doručí se takové osobě jeho písemné vyhotovení. Rozhodnutí podle § 8 odst. 3, § 9 odst. 1 a 2, § 10 odst. 3 a § 12 odst. 3 zaznamenaná osoba, která ho vydala, do osobní dokumentace chovance.

(2) Rozhodnutí se oznamuje buď vyhlášením rozhodnutí v přítomnosti toho, jehož se týká, anebo doručením písemného vyhotovení takového rozhodnutí.

(3) Stížnost proti rozhodnutí má odkladný účinek pouze tehdy, jestliže tak tento zákon výslovně stanoví.

(4) K rozhodování o žalobách proti rozhodnutím generálního ředitele Vězeňské služby je příslušný krajský soud, v jehož obvodu má sídlo ústav, ve kterém bylo napadené rozhodnutí vydáno.

(5) O stížnosti proti rozhodnutí odborného zaměstnance ústavu nebo zaměstnance Vězeňské služby rozhodne do 30 dnů ode dne jejího doručení ředitel ústavu. O stížnosti proti rozhodnutí ředitele ústavu rozhodne do 30 dnů ode dne jejího doručení generální ředitel Vězeňské služby nebo jím zmocněný zaměstnanec Vězeňské služby, pokud tento zákon nestanoví jinak (§ 31 odst. 5).

K odst. 1

1. Toto ustanovení zakládá povinnost oznámit rozhodnutí, které bylo vydáno podle zákona o výkonu zabezpečovací detence, osobě, jíž se týká. Stanoví současně, že všechna rozhodnutí, proti nimž je přípustná stížnost, je třeba písemně vyhotovit a doručit takové osobě. Jedná se o následující rozhodnutí:

- rozhodnutí o povinnosti nahradit škodu na majetku státu, se kterým hospodaří Vězeňská služba, jejíž výše nepřevyšuje 10.000 Kč; § 18 odst. 5,
- rozhodnutí o uložení kázeňského trestu; § 31 odst. 3,
- rozhodnutí o zabrání věci, § 31 odst. 4.

2. Stanoven je okruh rozhodnutí, která se zaznamenávají do osobní dokumentace chovance. Jedná se o:

- rozhodnutí o nepředávání korespondence od určité osoby chovanci nebo o neodesílání korespondence chovance určité osobě; § 8 odst. 3;
- rozhodnutí o umožnění užívání ústavního telefonu; § 9 odst. 1;
- rozhodnutí o užívání ústavního internetu; § 9 odst. 2;
- rozhodnutí o zákazu návštěvy určité osoby; § 10 odst. 3;
- rozhodnutí o zákazu držení a používání určitých knih, tiskovin a dalších věcí; § 12 odst. 3.

3. Zaznamenat rozhodnutí do osobní dokumentace chovance je povinna osoba, která rozhodnutí učinila.

K odst. 2

4. Toto ustanovení stanoví dva způsoby oznámení rozhodnutí osobě, jíž se týká. První z nich je vyhlášení rozhodnutí v přítomnosti takové osoby. Ten přichází v úvahu tehdy, jestliže proti rozhodnutí není přípustná stížnost. Druhým způsobem oznámení je doručení písemného vyhotovení rozhodnutí. Doručení je povinné u rozhodnutí, proti nimž je přípustná stížnost; viz předchozí odstavce.

K odst. 3

5. Toto ustanovení přiznává odkladný (suspenzivní) účinek stížnosti proti rozhodnutí vydanému v řízení podle zákona o výkonu zabezpečovací detence pouze tehdy, jestliže to zákon výslovně stanoví.

6. Odkladný účinek má stížnost proti uložení kázeňského trestu propadnutí věci (§ 31 odst. 3) a zabrání věci (§ 31 odst. 4).

K odst. 4

7. Toto ustanovení upravuje věcnou a místní příslušnost soudu v případě rozhodování o žalobách proti rozhodnutím generálního ředitele Vězeňské služby.

8. Věcně příslušným je krajský soud, místně příslušným pak ten krajský soud, v jehož obvodu bylo napadené rozhodnutí vydáno.

9. Generální ředitel Vězeňské služby rozhoduje v kázeňském řízení o stížnosti proti uložení kázeňského trestu; srov. § 31 odst. 2, odst. 5.

K odst. 5

10. Toto ustanovení upravuje funkční příslušnost při rozhodování o stížnostech a lhůty pro rozhodnutí.

11. Rozhodování o stížnosti je svěřeno řediteli ústavu, generálnímu řediteli nebo jím zmocněnému zaměstnanci Vězeňské služby. Ředitel ústavu rozhoduje o stížnosti proti rozhodnutí odborného zaměstnance nebo zaměstnance Vězeňské služby. Generální ředitel, popř. jím zmocněný zaměstnanec Vězeňské služby rozhoduje o stížnosti proti rozhodnutí ředitele ústavu.

12. V uvedených případech je stanovena lhůta třiceti dnů, v níž uvedené subjekty musí o stížnosti rozhodnout. Její běh počíná doručením rozhodnutí. Odlišná lhůta je stanovena v případě rozhodování o uložení kázeňského trestu nebo o zabrání věci, pokud v prvním stupni rozhodoval zaměstnanec Vězeňské služby zmocněný k tomu ředitelem ústavu. V takovém případě ředitel ústavu nebo jím pověřený zaměstnanec, odlišný od toho, který kázeňský trest uložil nebo o zabrání věci rozhodl, rozhodne o stížnosti do pěti pracovních dnů od jejího doručení; srov. § 31 odst. 5.

Související ustanovení:

§ 8 – korespondence, § 9 – užívání telefonu, § 10 – návštěvy, § 12 – uspokojování kulturních potřeb, § 18 – odpovědnost za škodu, § 31 – kázeňská pravomoc

Literatura:

Šámal, P., Musil, J., Kuchta, J. a kol. *Trestní právo procesní*. 4. přepracované vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 788.

§ 39

Evidence osob a povinné dokumentace

(1) Evidence osob ve výkonu zabezpečovací detence obsahuje

- a) údaje převzaté z rozhodnutí orgánů činných v trestním řízení oznámených Vězeňské službě,
- b) údaje umožňující určení totožnosti chovance,
- c) údaje o průběhu výkonu zabezpečovací detence, včetně údajů o přesném místě a době, kdy taková osoba vykonávala zabezpečovací detenci.

(2) Na zpracování osobních údajů v evidenci uvedené v odstavci 1 se užije zvláštní právní předpis⁶⁾ s tím, že

- a) ke zpracování osobních údajů v této evidenci není třeba souhlasu osoby, již se údaje týkají,
- b) Vězeňská služba nemá povinnost informovat osobu, již se údaje týkají, o obsahu své evidence,
- c) k předání osobních údajů z této evidence do jiných států, pokud se tak děje v rámci spolupráce v trestních věcech uskutečňované na základě vyhlášené mezinárodní smlouvy, kterou je Česká republika vázána, není nutný předchozí souhlas Úřadu pro ochranu osobních údajů,
- d) osobní údaje se v evidenci uchovávají do doby, než osoba, již se takové údaje týkají, dovrší nebo by dovršila 80 let, nejméně však 10 let od změny výkonu zabezpečovací detence na ochranné léčení nebo od propuštění chovance ze zabezpečovací detence.

(3) Údaje z evidence osob ve výkonu zabezpečovací detence Vězeňská služba poskytuje

- a) orgánům činným v trestním řízení,
- b) soudům a státním zastupitelstvím při výkonu jejich další působnosti,

- c) orgánům veřejné správy a Rejstříku trestů, pokud je potřebují pro svoji činnost,
- d) jiným osobám, pokud na poskytnutí údaje osvědčí právní zájem a jejímu poskytnutí nebrání zvláštní právní předpis.
- (4) Ústav vede dokumentaci, která obsahuje
- a) vnitřní řád ústavu,
 - b) plány programů a jejich vyhodnocení,
 - c) komplexní zprávy k jednotlivým chovancům,
 - d) návrhy a zprávy o chovancích podávané soudu a rozhodnutí soudu,
 - e) osobní dokumentaci chovanců včetně udělených odměn a uložených kázeňských trestů,
 - f) dokumentaci o umístění a průběhu pobytu chovance v izolační místnosti,
 - g) dokumentaci o použití omezovacích prostředků,
 - h) knihu úředních návštěv,
 - i) knihu ostatních návštěv,
 - j) evidenci uskutečněných telefonických hovorů,
 - k) přehled o peněžních prostředcích, které má chovanec uloženy do úschovy v ústavu, a o jejich čerpání,
 - l) závěrečné komplexní zprávy o průběhu zabezpečovací detence pro navazující ochranné léčení ve zdravotnickém zařízení s tím, že nesmí být dotčena ochrana citlivých dat.
- (5) Součástí dokumentace vedené o chovanci je rovněž kopie zdravotnické dokumentace, kterou na žádost ústavu předá zdravotnické zařízení.

⁶⁾ Zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

K odst. 1

1. Toto ustanovení upravuje vedení evidence osob ve výkonu zabezpečovací detence. Stanoví okruh údajů, které v ní musí být obsaženy. Navazuje na ustanovení § 2 odst. 1 písm. i) zák. o Vězeňské službě a justiční stráží ČR, podle něhož Vězeňská služba vede evidenci osob ve výkonu vazby, ve výkonu zabezpečovací detence a ve výkonu trestu odnětí svobody na území České republiky, a na ustanovení § 23a zák. o Vězeňské službě a justiční stráží ČR, který upravuje vedení evidence osob ve výkonu zabezpečovací detence, ve výkonu vazby a trestu odnětí svobody. Evidence je vedena jak v písemné, tak i elektronické podobě (srov. důvodovou zprávu). Pro účely vedení evidence poskytují Vězeňské službě potřebné údaje orgány uvedené v § 23a zák. o Vězeňské službě a justiční stráží ČR.

K odst. 2

2. Zvláštním právním předpisem, který se užije na zpracování osobních údajů vedených v evidenci Vězeňskou službou podle odst. 1, je zák. č. 101/2000 Sb.,

o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů (dále jen „zák. o ochraně os. údajů“). Osobním údajem je jakákoli informace týkající se určeného nebo určitelného subjektu údajů. Subjekt údajů se považuje za určený nebo určitelný, jestliže ho lze přímo či nepřímo identifikovat na základě čísla, kódu nebo jednoho či více prvků specifických pro jeho fyzickou, fyziologickou, psychickou, ekonomickou, kulturní nebo sociální identitu; § 4 písm. a) zák. o ochraně os. údajů.

3. Toto ustanovení stanoví určitá specifika pro zpracování osobních údajů v evidenci osob ve výkonu zabezpečovací detence.

K odst. 2 písm. a)

4. Zpracování osobních údajů v této evidenci si nevyžaduje souhlas chovance; srov. § 5 odst. 2 zák. o ochraně os. údajů, podle něhož správce může, s výjimkami zde uvedenými, zpracovávat osobní údaje pouze se souhlasem subjektu údajů.

K odst. 2 písm. b)

5. Vězeňská služba nemá povinnost informovat chovance o obsahu své evidence; srov. § 12 zák. o ochraně os. údajů, podle něhož požádá-li subjekt o informaci o zpracování svých osobních údajů, je mu správce údajů povinen tuto informaci bez odkladu předat. Obsahem informace je mj. sdělení o osobních údajích, případně kategoriích osobních údajů, včetně veškerých dostupných informací o jejich zdroji.

K odst. 2 písm. c)

6. Toto ustanovení navazuje na § 27 zák. o ochraně os. údajů, který upravuje předání osobních údajů do jiných států.

K odst. 2 písm. d)

7. Toto ustanovení stanoví dobu, po kterou se osobní údaje uchovávají v evidenci. Jedná se o dobu, než osoba, již se údaje týkají, dovrší 80 let, nejméně však 10 let od změny zabezpečovací detence na ochranné léčení (§ 100 odst. 6 tr. zákoníku), nebo od propuštění chovance z výkonu zabezpečovací detence; srov. § 5 písm. e) zák. o ochraně os. údajů, podle něhož správce je povinen uchovávat osobní údaje pouze po dobu, která je nezbytná k účelu jejich zpracování. Po jejím uplynutí pak mohou být tyto údaje uchovávány pouze pro statistické účely, pro účely vědecké a pro účely archivnictví.

K odst. 3

8. Toto ustanovení vymezuje okruh subjektů, jimž Vězeňská služba poskytuje údaje z evidence osob ve výkonu zabezpečovací detence.

K odst. 3 písm. a)

9. Orgány činnými v trestním řízení se rozumí soud, státní zástupce a policejní orgán; § 12 odst. 1 tr. řádu.

K odst. 3 písm. b)

10. Další působností soudu budou zejména občanské soudní řízení podle o. s. ř. či zvláštní řízení soudní podle z. ř. s.; srov. zejména § 2 uvedeného zákona. Další působností státního zastupitelství je působení v jiném než trestním řízení [§ 4 odst. 1 písm. c) zák. o st. zastupitelství] a vykonávání dalších úkonů, stanoví-li tak zvláštní zákon [§ 4 odst. 1 písm. d) zák. o st. zastupitelství]. Podle § 5 odst. 1 zák. o st. zastupitelství je státní zastupitelství oprávněno podat návrh na zahájení občanského soudního řízení nebo vstoupit do již zahájeného občanského soudního řízení zástupce jen v případech, kdy to stanoví zákon. Blíže k tomu viz § 35 o. s. ř., § 8 odst. z. ř. s.

K odst. 3 písm. c)

11. Orgány veřejné správy jsou zejména orgány poskytující sociální služby a orgány sociálně-právní ochrany dětí; srov. § 21, 41 zák. o výkonu zabezpečovací detence. Rejstřík trestů je organizační složkou státu s účetní jednotkou; § 1 odst. 1 zák. č. 269/1994 Sb., o Rejstříku trestů. Podle § 3 odst. 2 písm. d) obsahuje trestní list pravomocně odsouzené osoby, který je veden v evidenci Rejstříku trestů, rozhodnutí o vině a trestu a o ochranném opatření a o jejich výkonu. Orgánům veřejné správy se údaje z evidence osob ve výkonu zabezpečovací detence poskytují, pokud je potřebují pro svoji činnost.

K odst. 3 písm. d)

12. Jinou osobou dle tohoto ustanovení může být např. obhájce či advokát chovance nebo soudem ustanovený opatrovník. Tyto osoby musí osvědčit právní zájem na poskytnutí informací. Současně nesmí poskytnutí informací bránit zvláštní právní předpis, jímž je zákon o ochraně osobních údajů.

K odst. 4

13. Toto ustanovení stanoví obsah dokumentace, kterou vede ústav pro výkon zabezpečovací detence.

K odst. 4 písm a)

14. Vnitřní řád ústavu vydá ředitel ústavu po předchozím souhlasu generálního ředitele Vězeňské služby. Určuje se jím denní rozvrh chodu ústavu, činnost chovanců a jejich podíl na řešení otázek souvisejících se životem v ústavu; srov. § 3 odst. 2 zák. o ochraně os. údajů.

K odst. 4 písm. b) až l)

15. Součástí dokumentace jsou další zprávy a materiály, které dokumentují průběh výkonu zabezpečovací detence, zacházení s chovanci, uplatnění práv chovanců apod. a jejichž zpracování či vedení je povinností ústavu.

K odst. 5

16. Podle tohoto ustanovení je součástí dokumentace vedené o chovanci ústavem pro výkon zabezpečovací detence i kopie zdravotnické dokumentace. Ta je ústavu předána na jeho žádost zdravotnickým zařízením.

17. Zdravotnickým zařízením se podle § 4 odst. 2 zák. o zdravotních službách rozumí místo poskytování zdravotních služeb. Pro účely toho ustanovení půjde spíše o lékaře, resp. poskytovatele zdravotních služeb; srov. § 2 zák. o zdravotních službách.

18. Zdravotnická dokumentace je souborem informací vztahujících se k pacientovi, o němž je vedena; srov. § 53 odst. 1 zák. o zdravotních službách. Jaké údaje obsahuje, je stanoveno v § 53 odst. 2 téhož zákona.

Související ustanovení:

§ 3 odst. 2 – vnitřní řád ústavu, § 9 odst. 4 – evidence o použití telefonu chovancem, § 12 odst. 4 – právo chovance na výpis ze svého účtu, § 21 – sociální služby, § 25 – zacházení s chovanci (programy), § 26 – komplexní zpráva, § 35 odst. 6 – dokumentace o pobytu v izolační místnosti, § 27 odst. 3 – dokumentace o použití omezovacích prostředků, § 40 – dozor nad výkonem zabezpečovací detence, § 41 – spolupráce s orgány veřejné správy

Související předpisy:

o. s. ř., – § 2, 8 z. ř. s., – § 12 odst. 1 tr. řádu, – § 100 odst. 6 tr. zákoníku, – § 3 odst. 2, § 4 písm. a), § 5, 12, 27 zák. o ochraně os. údajů, – § 2 odst. 1 písm. i), § 23a zák. o Vězeňské službě a justiční stráží ČR, – zák. č. 269/1994 Sb., o Rejstříku trestů, – § 4, § 5 odst. 1 zák. o st. zastupitelství, – § 4 odst. 2, § 53 odst. 1 a 2 zák. o zdravotních službách

§ 40**Dozor nad výkonem zabezpečovací detence**

(1) Dozor nad dodržováním právních předpisů při výkonu zabezpečovací detence vykonává krajské státní zastupitelství, v jehož obvodu se zabezpečovací detence vykonává.

(2) Při výkonu dozoru je státní zástupce oprávněn

- a) v kteroukoliv dobu navštěvovat místa, kde se provádí výkon zabezpečovací detence,
- b) nahlížet do dokladů a hovořit s chovanci bez přítomnosti jiných osob,
- c) prověřovat, zda příkazy a rozhodnutí Vězeňské služby v ústavu týkající se výkonu zabezpečovací detence odpovídají zákonům a jiným právním předpisům,
- d) žádat od zaměstnanců Vězeňské služby potřebná vysvětlení, předložení spisů, dokladů, příkazů a rozhodnutí týkajících se výkonu zabezpečovací detence,
- e) vydávat příkazy k zachování právních předpisů platných pro výkon zabezpečovací detence,
- f) nařídit, aby osoba, která je ve výkonu zabezpečovací detence držena nezákonně, byla ihned propuštěna.

(3) Vězeňská služba je povinna příkazy státního zástupce bez odkladu provést.

K odst. 1

1. Zákonodárce svěřuje výkon dozoru nad dodržováním právních předpisů při výkonu zabezpečovací detence státnímu zastupitelství a současně stanoví jeho věcnou a místní příslušnost. Právní úprava obsažená v zákoně o výkonu zabezpečovací detence tak navazuje na obecnou úpravu o působnosti státního zastupitelství obsaženou v zákoně o st. zastupitelství. Podle jeho § 4 odst. 1 písm. b) vykonává státní zastupitelství dozor nad dodržováním právních předpisů mimo jiné v místech, kde se vykonává zabezpečovací detence. Státní zastupitelství vykonává dozor nad výkonem zabezpečovací detence z úřední povinnosti; srov. § 2 odst. 1 zák. o st. zastupitelství.

2. Věcně příslušným pro výkon předmětného dozoru je tedy krajské státní zastupitelství, místně příslušné je pak krajské zastupitelství, v jehož obvodě se zabezpečovací detence vykonává. V současné době vykonává dozor nad výkonem zabezpečovací detence pro ústav v Brně-Bohunicích Krajské státní zastupitelství v Brně a pro ústav v Opavě Krajské státní zastupitelství v Ostravě (k soustavě státního zastupitelství srov. § 6 a násl. zák. o st. zastupitelství).

3. Předmětem dozoru státního zastupitelství je pouze dodržování právních předpisů při výkonu tohoto ochranného opatření, nikoli však dodržování interních předpisů dozorovaného subjektu, vhodnost či účelnost postupů, vůči nimž dozor směřuje (srov. čl. 1 odst. 2 pokynu obecné povahy nejvyššího státního zástupce č. 10/2012, o výkonu dozoru nad dodržováním právních předpisů v místech, kde je podle zákonného oprávnění omezoována osobní svoboda). Dozor v tomto ohledu nenahrazuje ani kontrolní činnost Ministerstva spravedlnosti týkající se správy ústavů pro výkon zabezpečovací detence, jejich ekonomické problematiky i jejich organizačně technického zabezpečení (Koudelka, Z., Růžička, M., Vondruška, F. *Zákon o státním zastupitelství s komentářem a judikaturou*. Praha: Leges, 2010, s. 23 a násl.).

4. K zajištění nestrannosti při výkonu dozoru nad výkonem zabezpečovací detence je nutné, aby dozor nevykonával ten státní zástupce, který působí nebo působil v jiných řízeních vedených s osobami drženými v příslušném ústavu dozorovaného subjektu. Požadavek nestrannosti ostatně také vyplývá z ustanovení zákona o st. zastupitelství. Podle § 2 odst. 2 uvedeného zákona státní zastupitelství při výkonu své působnosti dbá, aby každý jeho postup byl v souladu se zákonem, rychlý, odborný a účinný; svoji působnost vykonává nestranně, respektuje a chrání lidskou důstojnost, rovnost všech před zákonem a dbá na ochranu základních lidských práv a svobod. Podle § 24 odst. 1 uvedeného zákona je státní zástupce při výkonu své funkce povinen odpovědně plnit své úkoly a respektovat přitom zásahy, které zákon pro činnost státního zastupitelství stanoví; zejména je povinen postupovat odborně, svědomitě, odpovědně, nestranně, spravedlivě a bez zbytečných průtahů. Jakýkoli vnější zásah nebo jiný vliv, jehož důsledkem by mohlo být porušení některé z těchto povinností, musí odmítnout.

5. Podkladem pro výkon dozoru nad výkonem zabezpečovací detence mohou být jednak podněty k výkonu dozoru nebo vlastní poznatky státního zástupce nebo